

ИЗВЈЕШТАЈ

О ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ

**МИНИСТАРСТВА СПОЉНЕ ТРГОВИНЕ И ЕКОНОМСКИХ ОДНОСА БОСНЕ И
ХЕРЦЕГОВИНЕ**

ЗА 2016. ГОДИНУ

Број: 01/02/03-04-16-1-566/17

Сарајево, јуни 2017. године

САДРЖАЈ

I	МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА	3
1.	МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА	3
2.	МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ	4
II	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ	6
III	ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ	7
1.	Увод	7
2.	Реализација ранијих препорука	7
3.	Систем интерних контрола	8
4.	Буџет и извјештавање	10
5.	Извршење буџета	11
6.	Биланс стања	14
7.	Јавне набавке	15
8.	Приходи	16
9.	Коментари	17
	Прилози	17

I МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

1. МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја **Министарства спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине за 2016. годину (у даљем тексту: Министарство)** који обухватају: биланс стања, преглед прихода, примитака и финансирања, преглед расхода и издатака из буџета, посебне податке о платама и броју запослених, преглед динамике запошљавања, преглед сталних средстава у облику ствари и права, преглед капиталних улагања и анализу извршења буџета – текстуални дио.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Руководство Министарства одговорно је за израду и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања, тј. Законом о финансирању институција БиХ, Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ. Ова одговорност подразумијева и креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја који не садрже значајне погрешне исказе услјед преваре или грешке.

Одговорност ревизора

Наша је одговорност да изразимо мишљење о финансијским извјештајима на основу проведене ревизије. Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине¹ и примјенљивим Међународним стандардима врховних ревизионих институција (ISSAI 1000–1810). Ови стандарди захтијевају да поступамо у складу са етичким захтјевима и да ревизију планирамо и извршимо на начин који омогућава да се, у разумној мјери, увјеримо да финансијски извјештаји Министарства не садрже значајне погрешне исказе. Ревизија укључује обављање поступака у циљу прибављања ревизионих доказа о износима и објавама у финансијским извјештајима. Избор поступка је заснован на просуђивању ревизора, укључујући процјену ризика значајног погрешног приказивања у финансијским извјештајима услјед преваре или грешке. Приликом процјене ризика ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у циљу осмишљавања ревизионих поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у сврху изражавања мишљења о ефикасности интерних контрола. Ревизија укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја. Ревизор такође оцјењује финансијско управљање, функцију интерне ревизије и системе интерних контрола.

Вјерујемо да су прибављени ревизиони докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење.

---

¹ У складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине, Канцеларија за ревизију у оквиру финансијске ревизије проводи ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености.

Мишљење

Према нашем мишљењу, финансијски извјештаји Министарства приказују фер и истинито, у свим материјалним аспектима, стање имовине, обавеза и извора средстава на 31.12.2016. године и извршење буџета за годину која се завршила на наведени датум, у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања.

2. МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ

У вези с ревизијом финансијских извјештаја Министарства за 2016. годину, извршили смо и ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са значајним законима и другим прописима.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, руководство Министарства је такође одговорно да обезбиједи да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу с прописима којима су регулисане и потврђује да је током фискалне године обезбиједило намјенско, сврсисходно и законито кориштење средстава одобрених буџетом институције за остваривање утврђених циљева, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контроле.

Одговорност ревизора

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији институција БиХ и ISSAI 4000- Стандард за ревизију усклађености². Поред наведене одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације, у свим материјалним аспектима, у складу са законима и другим прописима којим су регулисане. Ова одговорност укључује обављање процедура како бисмо прибавили ревизионе доказе о томе да ли се средства користе за одговарајуће намјене и да ли је пословање Министарства за 2016. годину, према дефинисаним критеријумима, усклађено са законима и другим прописима.

Вјерујемо да су прибављени ревизиони докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење.

---

² Нови ISSAI 4000 је усвојен у децембру 2016. године и замјењује раније ISSAI 4000, 4100 и 4200.

Мишљење

Према нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације Министарства за 2016. годину у складу су, у свим материјалним аспектима, са законима и другим прописима којима су регулисане.

Скретање пажње

Не изражавајући резерву на мишљење о усклађености, скрећемо пажњу на следеће:

- кашњење у успостави јединице интерне ревизије (тачка 3. Извјештаја);
- слабости система текућих трансфера које се односе на критеријуме избора крајњих корисника и контролу вредновања апликација по јавном позиву (тачка 5.3. Извјештаја);
- слабости система јавних набавки у погледу процијењене вриједности набавке и вриједности на коју се склапају оквирни споразуми (тачка 7. Извјештаја).

Сарајево, 12.06.2017. године

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

Драган Вранкић, с.р.

ЗАМЈЕНИК ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА

Јасмин Пилица, с.р.

ЗАМЈЕНИК ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА

Ранко Крсман, с.р.

II КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ

Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине проводи ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености. Ревизија финансијских извјештаја и ревизија усклађености подразумијева процес објективног прикупљања и процјењивања доказа, како би се утврдило да ли су предмети ревизије, тј. финансијски извјештаји, као и активности, финансијске трансакције и информације, усклађени с одговарајућим критеријумима који су садржани у законима и другим прописима. Критеријуми представљају упоредне параметре који се користе како би се дала оцјена предмета ревизије.

Критеријуми за ревизију:

- Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2016. годину;
- Закон о финансирању институција БиХ;
- Закон о јавним набавкама и подзаконски акти;
- Закон о платама и накнадама у институцијама БиХ и подзаконски акти;
- Закон о порезу и Закон о доприносима (ФБиХ и РС);
- Закон о државној служби у институцијама БиХ и подзаконски акти;
- Закон о раду у институцијама БиХ и подзаконски акти;
- Закон о интерној ревизији;
- Правилник о рачуноводству с рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ;
- Правилник о финансијском извјештавању институција БиХ.

III ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ

1. Увод

Министарство је засновано 2003. године Законом о министарствима и другим органима управе Босне и Херцеговине³. У складу са одредбама члана 9. наведеног Закона, Министарство је надлежно за:

- спољнотрговинску политику и царинско-тарифну политику БиХ;
- припремање уговора, споразума и других аката из подручја економских односа и трговине с другим државама, те припремање билатералних и мултилатералних споразума везано за обнову и реконструкцију у БиХ;
- односе с међународним организацијама и институцијама из подручја спољне трговине и економских односа и припрему стратешких докумената из подручја економских односа;
- пословно окружење, јединствен економски простор, развој и промоцију предузетништва, те заштиту потрошача, конкуренцију и ветеринарство;
- контролу транспорта роба и услуга који имају посебан режим у транспорту, односно у извозу и увозу;
- координацију међународне економске помоћи БиХ, изузев дијела који се односи на помоћ Европске уније;
- дефинисање политике, основних принципа, координирање дјелатности и усаглашавање планова ентитетских институција на међународном плану у подручјима: пољопривреде, енергетике, заштите околиша, развоја и кориштења природних ресурса и туризма.

У саставу Министарства, у својству управних организација су: Канцеларија за ветеринарство Босне и Херцеговине, Управа Босне и Херцеговине за заштиту здравља биља те Канцеларија за хармонизацију и координацију система плаћања у пољопривреди, исхрани и руралном развоју БиХ.

Министарством руководи министар који је именован 31.03.2015. године.

Сједиште Министарства је у Сарајеву.

2. Реализација ранијих препорука

Канцеларија за ревизију институција БиХ извршила је ревизију финансијских извјештаја Министарства за 2015. годину, сачинила Извјештај о финансијској ревизији и дала позитивно мишљење са скретањем пажње на кашњење с успоставом интерне ревизије у Министарству. У Извјештају су дате препоруке у циљу отклањања уочених неправилности. Министарство је поступило у складу са чланом 16. тачка 3. Закона о ревизији институција БиХ и обавијестило нас о предузетим активностима на реализацији датих препорука у циљу превазилажења неправилности идентификованих у ревизорском извјештају за 2015. годину.

Увидом у предузете активности, те освртом на реализацију датих препорука, утврдили смо сљедеће:

³ Службени гласник БиХ, бр: 05/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12, 06/13 и 19/16

2.1. Реализоване препоруке

- На основу процедуре започете у септембру 2016. године извршен је пријем руководиоца интерне ревизије и интерног ревизора у фебруару 2017. године;
- Министарство је донијело Правилник којим су дефинисане процедуре употребе службених возила;
- Усвојени су интерни акти у виду одлука којим су дефинисане процедуре употребе средстава репрезентације те је успостављена адекватна контрола поштивања истих;
- Министарство је донијело Правилник о поступку директног споразума по јавним набавкама;
- Унапријеђен је систем контроле реализације уговора о набавци горива.

2.2. Препоруке чија је реализација у току

- У циљу јачања интерних контрола, Министарство је донијело одређене акте у складу са актима Савјета министара БиХ те попунило образац Годишњег извјештаја о финансијском управљању и контроли за 2016. годину, међутим, још увијек није одређено лице, радна група за имплементацију система финансијског управљања и контроле, а самим тим нису утврђени ни пословни процеси, активности сваког процеса те ризици пословних процеса.
- Смањен је број спољних сарадника ангажованих по основу уговора о дјелу за обављање сличних или истих послова дефинисаних Правилником о систематизацији радних мјеста, међутим, укупни издаци настали по основу ангажмана спољних сарадника су остали исти.

3. Систем интерних контрола

Министарство је одговорно за креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја и усклађеност пословања са законима и другим прописима.

Унутрашња организација и начин рада Министарства утврђени су Правилником о унутрашњој организацији на који је Савјет министара БиХ дао сагласност у јулу 2016. године.

Правилником о унутрашњој организацији Министарства, уређен је начин рада и руковођења Министарством те опис радних мјеста службеника и запосленика. Истим су систематизована радна мјеста за 260 извршилаца, а на 31.12.2016. године у Министарству је било 182 запослених. Буџетом за 2016. годину планирано је 186 запослених.

Финансијско управљање и контрола:

Обавеза руководиоца институције, према Закону о финансирању институција БиХ⁴, је успостава, развој и provedба одговарајућег ефикасног и ефективног система финансијског управљања и контроле, израда интерних прописа о финансијском управљању и контроли те израда и достављање годишњег извјештаја о финансијском управљању и контроли Централној хармонизацијској јединици Министарства финансија и трезора БиХ. С тим у вези Министарство је попунило образац Годишњег извјештаја о финансијском управљању и контроли за 2016. годину и доставило Централној хармонизацијској јединици Министарства финансија и трезора БиХ у форми и року како је прописано Правилником о годишњем извјештавању о систему финансијског управљања и контроле у институцијама БиХ⁵. Неке од активности које нису започете односе се на то да није одређено лице, радна група за имплементацију система финансијског управљања и контроле у Министарству, а самим тим нису утврђени ни пословни процеси, активности сваког процеса те ризици пословних процеса.

Усмјерити активности према имплементацији система финансијског управљања и контроле, односно утврдити пословне процесе, активности и ризике сваког процеса те сачинити писане процедуре контролних активности које ће спријечити или ублажити утврђене ризике.

Интерна ревизија:

Према критеријумима утврђеним Законом о интерној ревизији институција БиХ⁶ и Одлуци о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ⁷, Министарство је имало обавезу успоставити јединицу интерне ревизије. Правилником о унутрашњој организацији, који је 15.07.2016. године усвојио Савјет министара БиХ, предвиђено је мјесто руководиоца интерне ревизије и два интерна ревизора. У складу с наведеним, у септембру 2016. године започета је процедура пријема руководиоца интерне ревизије и интерног ревизора, која је окончана у фебруару 2017. године, чиме су се створили предуслови за имплементацију функције интерне ревизије. Према Закону о интерној ревизији институција БиХ, Министарство је надлежно за провођење интерне ревизије за 13 институција и то: Канцеларија за ветеринарство, Управа за заштиту биља, Канцеларија за хармонизацију и координацију система плаћања у пољопривреди, исхрани и руралном развоју, Агенција за безбједност хране, Агенција за надзор над тржиштем, Агенција за унапређење иностраних инвестиција, Институт за акредитовање, Институт за интелектуално власништво, Институт за метрологију, Институт за стандардизацију, Институција омбудсмена за заштиту потрошача, Комисија за концесије, Конкурвенцијски савјет.

С обзиром на то да је Законом о интерној ревизији прописана врло широка надлежност Јединице интерне ревизије Министарства у погледу субјеката ревизије у којима је потребно провести интерну ревизију, што хитније усмјерити активности ка потпуној имплементацији функције интерне ревизије.

⁴ Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13

⁵ Службени гласник БиХ, број 77/15

⁶ Службени гласник БиХ, број 27/08 и 32/12

⁷ Службени гласник БиХ, број 49/12

4. Буџет и извјештавање

Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2016. годину⁸ Министарству су одобрена средства из буџета у износу од 7.675.000 КМ (текући издаци 6.855.000 КМ, капитални издаци 70.000 КМ и текући грантови 750.000 КМ). На основу Одлуке Савјета министара БиХ о прерасподјели дијела буџетских средстава за 2016. годину⁹ и Споразума о прерасподјели дијела буџетских средстава за 2016. годину Службе за заједничке послове институција БиХ за трошкове електричне енергије и комуналних услуга, у корист Министарства су пребачена средства у износу од 30.000 КМ. У току године Министарству су на располагању била и средства донације за Пројекат “ОЦ Јахорина” 87.776 КМ те Пројекат “Алтеренергу” 611.699 КМ (донирана средства 270.699 КМ те позајмница од Министарства финансија и трезора БиХ везано за овај пројекат 341.000 КМ) тако да је Министарство у 2016. години на располагању имало буџет у укупном износу од **8.404.475 КМ**.

На основу Одлуке Министарства финансија и трезора БиХ, од 08.09.2016. године извршено је реструктурирање расхода у укупном износу од 259.000 КМ и то на начин да су умањена средства на накнадама трошкова запослених 70.000 КМ и грантови непрофитним организацијама 189.000 КМ. Увећане су буџетске позиције путних трошкова 70.000 КМ, те издаци за текуће одржавање 46.000 КМ, уговорене и друге посебне услуге 70.000 КМ, набавка опреме 33.000 КМ и реконструкција и инвестицијско одржавање 40.000 КМ. Увећавање наведених позиција, осим путних трошкова, у вези је са реализацијом закључака Савјета министара БиХ¹⁰ којима је дата подршка манифестацијама (изложбе у Анталији и Милану и организација Бизнис форума у Сарајеву) те Одлуком о критеријумима за расподјелу текућих грантова одобрених Министарству за подршку сајамских и других манифестација и активности у земљи и иностранству у сврху промоције домаће производње у 2016. години¹¹, којом је, поред осталог, одређено и да се опреми сала за промоције у Министарству и изради промотивни материјал. Иначе, реалокација средстава је обезбијеђена са позиције Грантови непрофитним организацијама која је Буџетом за 2016. годину одобрена у износу од 750.000 КМ. Остала средства, у износу од 561.000 КМ, су путем јавног позива и приједлогом Комисије о избору крајњих корисника расподијељена као подршка сајамским манифестацијама.

Такође је у децембру 2016. године извршено реструктурирање расхода у укупном износу од 32.000 КМ на начин да су умањена средства на накнадама трошкова запослених 30.000 КМ и издаци телефонских и поштанских услуга 2.000 КМ, а увећане позиције путних трошкова 30.000 КМ и издатака за енергију и комуналне услуге 2.000 КМ.

Годишњи финансијски извјештај за 2016. годину Министарство је сачинило и доставило надлежним органима и институцијама у складу с важећим прописима и у утврђеном року.

---

⁸ Службени гласник БиХ, број 101/15

⁹ Савјет министара БиХ, број 88/16

¹⁰ Закључци Савјета министара БиХ са 49. сједнице од 21.03.2016. године и 58. сједнице од 03.06.2016. године

¹¹ Савјет министара БиХ, број 72/16

5. Извршење буџета

У Годишњем финансијском извјештају Министарства за 2016. годину, исказани су расходи у износу од 7.962.469 КМ, што у односу на одобрени буџет, у износу од 8.404.475 КМ, представља остварење од 95%. Нереализована средства у износу од 442.106 КМ највећим дијелом односе се на бруто плате и накнаде 103.446 КМ, што је посљедица нереализоване динамике запошљавања, затим на издатке за текуће одржавање 135.706 КМ због неокончаних поступака јавних набавки те Пројекат ЕХРО Анталија 55.038 КМ.

Значајни расходи односе се на: бруто плате и накнаде из плата (5.003.554 КМ), накнаде запослених (639.457 КМ), путне трошкове (349.336 КМ), уговорене и друге посебне услуге (158.132 КМ), унајмљивање имовине и опреме (118.552 КМ) и издатке за употребу возила (61.484 КМ). Текући грантови реализовани су у износу од 691.738 КМ, док су донације реализоване у износу од 699.210 КМ.

Бруто плате и накнаде из плата на 31.12.2016. године исказане су у износу од 5.003.554 КМ, од чега нето плате и накнаде износе 2.018.255 КМ, порези и доприноси 2.961.899 КМ, а стимулације 23.400 КМ.

Просјечан број запослених за које су исплаћене бруто плате у Министарству износио је 186.

Укупне бруто накнаде трошкова запослених на 31.12.2016. године остварене су у износу од 639.457 КМ, што је у односу на претходну годину више за 6.388 КМ. Значајније накнаде се односе на накнаде за превоз на посао и с посла 180.631 КМ и накнаде за топли оброк 222.660 КМ.

Путни трошкови са 31.12.2016. године реализовани су у износу од 349.336 КМ. Од овог износа, путни трошкови у земљи износе 32.956 КМ, а трошкови службених путовања у иностранству 316.380 КМ.

Преглед расхода буџета приказан је у Табели I у прилогу Извјештаја.

5.1. Издаци за употребу возила

Укупни издаци за употребу службених возила износе 61.484 КМ и мањи су за 19.329 КМ у односу на претходну годину. Значајни издаци се односе на издатке за гориво (29.690 КМ), материјал и услуге за одржавање возила (13.021 КМ), осигурање моторних возила (6.795 КМ) и набавку аутогума (3.983 КМ).

У складу с обавезама које произлазе из Правилника Савјета министара БиХ о условима набавке и начину кориштења службених возила у институцијама БиХ¹², Министарство је у јуну 2016. године донијело Правилник о начину кориштења, одржавања и регистрације службених возила и правима, обавезама и поступцима запослених који управљају службеним возилима Министарства. Министарство је у 2016. години располагало са осам возила, колико је и предвиђено наведеним Правилником Савјета министара БиХ.

¹²Службени гласник БиХ, број 26/14

Води се евиденција о употреби службених возила и квартално се раде извјештаји о трошковима употребе службених возила, али још увијек није обезбијеђена сврсисходна употреба истих. Наиме, извјештаји о употреби службених возила нису били предмет суштинског анализирања што би представљало добру претпоставку за ефикасну контролу употребе службених возила, адекватно планирање потреба и утршка средстава за ову намјену.

Препоручујемо Министарству да посвети више пажње извјештајима о трошковима употребе возила и обезбиједи мјесечне извјештаје како би се ефикасније могло радити поређење истих те омогућио превентиван приступ спрам уочених девијација.

5.2. Уговорене услуге

Издаци за уговорене услуге остварени су у износу од 158.132 КМ. Значајни издаци односе се на услуге репрезентације (55.632 КМ) и нето издатке за услуге по уговору о дјелу (49.607 КМ).

Уговори о дјелу: Нето издаци за ангажовање спољних сарадника износе 49.607 КМ и већи су за 7.944 КМ у односу на претходну годину. У току године Министарство је укупно ангажовало 21 спољног сарадника и то по потреби за послове превођења и лекторисања (укупно исплаћено 10.989 КМ), затим два лица за читаву годину за послове одржавања чистоће у дислоцираним просторијама Министарства (укупно исплаћено 13.200 КМ), док је једно лице било ангажовано за обављање сличних или истих послова дефинисаних Правилником о систематизацији радних мјеста (укупно исплаћено 14.400 КМ). За обављање наведених послова који су дефинисани систематизацијом Министарства уз сагласност Агенције за државну службу БиХ почетком 2017. године закључен је уговор о раду на одређено вријеме. Такође је на период од три мјесеца ангажован и спољни сарадник за обављање послова успостављања електронског регистра страних улагања (укупно исплаћено 2.700 КМ).

Како би се постигла већа транспарентност и економичност када је у питању ангажовање и издаци по основу уговора о дјелу, средства за ове намјене користити на основу стварних потреба, а за обављање послова који су ван редовне дјелатности Министарства.

5.3. Текући грантови

Законом о буџету институција БиХ за 2016. годину, Министарству су одобрена средства у износу од 750.000 КМ на позицији Текући грантови за подршку сајамских и других манифестација у земљи и иностранству. Савјет министара БиХ је на 49. сједници одржаној 21.03.2016. године донио закључак о учешћу БиХ: на Међународној изложби хортикултуре ЕХРО 2016. Анталија, Република Турска, затим на XXI међународној изложби под називом “21 вијек – Дизајн послје дизајна” Милано, Италија, те организацији Бизнис форума 16+1 (Кина и државе Средње и Источне Европе) у Сарајеву. Истим закључком је задужено Министарство спољне трговине и економских односа БиХ да

припреми и достави приједлог одлуке о сајамским манифестацијама којом ће се прецизирати износи појединачно за сваку манифестацију и то: за Анталију 69.000 КМ, Милано 50.000 КМ и Бизнис форум 50.000 КМ, уз напомену да су средства обезбијеђена у Буџету Министарства на позицији Текући грантови – подршка сајамских манифестација. Савјет министара БиХ је 26.04.2016. године донио Одлуку о критеријумима за расподелу текућих грантова одобрених Министарству спољне трговине и економских односа БиХ за подршку сајамским и другим манифестацијама и активностима у земљи и иностранству у сврху промоције домаће производње у 2016. години.¹³ Наведеном одлуком су утврђени услови, критеријуми и начин расподеле средстава одобрених Буџетом БиХ за 2016. годину у износу од 750.000 КМ и то на сљедећи начин: за подршку сајамским и другим манифестацијама у земљи 270.000 КМ, за подршку сајамским и другим манифестацијама у иностранству 241.000 КМ, за међународну изложбу хортикултуре ЕХРО Анталија 69.000 КМ, за XII Међународну изложбу у Милану 50.000 КМ, за Сарајево бизнис форум и Бизнис форум Кина+16 земаља Централне и Источне Европе 50.000 КМ те за израду промотивног материјала у сарадњи са Агенцијом за унапређење иностраних инвестиција у БиХ и техничко опремање сале за промоције 70.000 КМ. За реализацију средстава одобрених за подршку сајамским и другим манифестацијама у земљи расписан је Јавни позив организаторима сајамских и других манифестација у земљи на веб страници Министарства те формирана Комисија за разматрање захтјева за додјелу средстава за ове намјене. Након проведене евалуације пристиглих захтјева по јавном позиву, министар је донио Одлуку о избору сајамских и других манифестација у земљи и износу додијељених грант средстава у сврху промоције домаће производње у 2016. години којом су распоређена средства у износу од 270.000 КМ. Средства су распоређена на 18 организатора сајамских и других манифестација у распону од 5.000 КМ до 70.000 КМ с којима су закључени појединачни уговори и регулисана међусобна права и обавезе. Корисници текућих грантова су Министарству доставили извјештаје о намјенском утрошку додијељених средстава.

За реализацију средстава одобрених за подршку сајамских и других манифестација у иностранству, Министарство је потписало Протокол о међусобној сарадњи и расподели средстава за сајмове и друге облике промоције привреде БиХ у иностранству са Спољнотрговинском комором БиХ. Протоколом су одређене манифестације и други облици промоције привреде БиХ те износи средстава појединачно по манифестацији у распону од 3.000 КМ до 60.000 КМ. Такође је одређена намјена за кориштење ових средстава у виду трошкова закупа, уређења простора, прикључак ел. енергије, котизације и сл., као и начин правдања утрошених средстава (фактуре, уговори) те писане извјештаје о намјенском утрошку додијељених средстава. У складу с наведеним протоколом, Министарство је Спољнотрговинској комори БиХ дозначило средства у износу од 291.000 КМ. Одлуком Савјета министара БиХ о распореду средстава текућих грантова намијењених учешћу БиХ на сајамским и другим манифестацијама у иностранству, у 2016. години утврђен је распоред средстава према 10 сајамских манифестација (Међународни сајам вина Дизелдорф, Међународни сајам намјештаја Келн, Међународни сајам технологије Хановер и др.). Спољнотрговинска комора БиХ је доставила Министарству извјештаје о намјенском утрошку додијељених грант средстава.

Ревизионим поступцима уочили смо одређене слабости у процесу текућих грантова које се односе на сљедеће:

- позивом за аплицирање за додјелу грант средстава нису прецизно утврђени облик и састав захтјева за додјелу средстава, што може утицати на ефикасност самог процеса;

¹³ Службени гласник БиХ, број 38/16

- нису јасно дефинисани критеријуми за додјелу грант средстава, као ни појединачна висина средстава која ће се додијелити, што умањује простор за објективан приступ приликом одабира крајњих корисника и одређивања висине додијељених средстава;
- није успостављена контрола над радом комисије за одабир крајњих корисника, односно контрола саме евалуације приспјелих апликација, што може за последицу имати да се предложи и одобре средства корисницима који не испуњавају захтијеване услове.

Препоручујемо Министарству да изради унифицирану документацију за аплицирање за додјелу средстава, што би омогућило ефикаснији процес и правилнији одабир крајњих корисника. Дефинисати јасније критеријуме који ће бити доказиви и мјерљиви, а који ће служити као основ за одабир крајњих корисника и за одређивање висине средстава која ће се истим додијелити.

6. Биланс стања

Актива Министарства се односи на готовину, краткорочна потраживања и залихе (14.089 КМ) и стална средства исказана по садашњој вриједности (393.668 КМ). Пасива се односи на краткорочне текуће обавезе и разграничења (909.454 КМ) и изворе средстава (393.668 КМ).

Биланс стања приказан је у Табели II у прилогу Извјештаја.

Обавезе према добављачима (395.456 КМ) плаћене су у 2017. години, као и обавезе према запосленима (482.472 КМ). Краткорочна разграничења (19.997 КМ) такође су реализована у 2017. години.

6.1. Попис средстава и обавеза

Министарство је извршило попис сталних средстава, новчаних средства, потраживања и обавеза на 31.12.2016. године. Комисије су урадиле појединачне извјештаје о попису сталних средстава, које је усвојило руководство Министарства. Стварно стање средстава и обавеза усклађено је с књиговодственим стањем. Пописом сталних средстава није утврђен мањак нити вишак сталних средстава.

Комисија за попис обавеза извршила је попис ових обавеза са 31.12.2016. године. Попис добављача је извршен по салдима добављача, а не по броју рачуна, датуму и износу рачуна по добављачима.

У циљу обезбјеђења потпунијих података о обавезама Министарства, убудуће је потребно допунити извјештај о попису обавеза на начин да се добављачи попишу по броју, датуму и износу рачуна.

7. Јавне набавке

Министарство је донијело План јавних набавки за 2016. годину, како је прописано Законом о јавним набавкама. Одлуком министра формирана је стална комисија која је проводила поступке јавних набавки.

Према презентованим подацима, у 2016. години након 23 проведена поступка укупна вриједност закључених уговора износила је 657.229 КМ.

Увидом у реализацију укупно покренутих поступака јавних набавки те тестирањем процедура значајнијих окончаних поступака јавних набавки у вриједности: набавка авиокарата 200.000 КМ, одржавање опреме у сектору пољопривреде 126.000 КМ, набавка горива 36.855 КМ, услуге одржавања возила 35.000 КМ, компјутерски материјал 15.000 КМ, канцеларијски материјал 13.261 КМ, намјештај 35.000 КМ, рачунарска опрема 37.130 КМ, реконструкција сале 39.770 КМ, услуге ангажовања експертних оцјењивача 212 КМ. Уочени су одређени недостаци самог процеса јавних набавки у Министарству који се односе на сљедеће:

- Приликом израде Плана јавних набавки Министарство је процјењивало вриједност набавке и потребне количине на годишњем нивоу, иако намјерава закључити оквирни споразум на период од више година и на основу тако састављене спецификације врши евалуацију и бира најповољнију понуду.
- У једном случају, Министарство тендерском документацијом није предвидјело доказе о вјеродостојности понуђене цијене, односно пропустило је тражити образложење неприродно ниске понуђене цијене горива, што се каснијом реализацијом уговора могло и потврдити (ОПЦ образац) – понуђена цијена није одговарала цијени која је била важећа у том периоду.
- Приликом набавке авиокарата изабран је поступак (мини тендерисање) који с обзиром на интензитет кориштења тих услуга у Министарству није одговарајући да би се могло у потпуности обезбиједити правилно извршавање конкретних набавки.
- У ситуацијама када је вриједност најповољније понуде изнад процијењене вриједности набавке, оквирни споразуми се закључују у висини процијењене вриједности набавке (напримјер, најповољнија понуда за набавку тонера износила је 17.762 КМ, а оквирни споразум је закључен на процијењену вриједност 15.000 КМ, за услуге одржавања возила најповољнија понуда износила је 35.107 КМ, а оквирни споразум је закључен на процијењену вриједност 12.000 КМ, за услуге сервиса рачунарске опреме најповољнија понуда је износила 13.256 КМ, а оквирни споразум је закључен на основу процијењене вриједности 10.000 КМ).
- У околностима када је оправдано склапање оквирних споразума на процијењену вриједност, тј. за услуге за које се не може прецизно одредити стварна количина, није предвиђено склапање оквирног споразума него се закључују уговори о јавним набавкама на основу јединичне цијене (за услуге ангажовања експерата/оцјењивача процијењена вриједност је износила 16.000 КМ, а уговор је закључен на јединичну понуду 211 КМ). Најповољнији понуђач изабран је на бази јединичне цијене с обзиром на околности када, због природе уговора, уговорни орган није у могућности дефинисати количину посла.

При утврђивању вриједности оквирног споразума у плану набавки узети у обзир максималну процијењену вриједност свих предвиђених уговора за цијели период трајања оквирног споразума и у складу с тим спровести поступак јавне набавке.

Приликом састављања тендерске документације, узети у обзир и потенцијалне ризике од неприродно ниских понуда те у складу са тим поставити одговарајуће захтјеве за доказивање понуђене цијене.

Количинске спецификације предмета набавке припремити у складу с максималном вриједношћу оквирног споразума како би се омогућило потенцијалним понуђачима да на одговарајући начин саставе своју понуду.

Приликом одређивања вриједности на коју се склапају оквирни споразуми, имати у виду природу уговора, односно предмет поступка јавне набавке.

8. Приходи

У Годишњем финансијском извјештају за 2016. годину, укупно остварени приходи и примици исказани су у износу од 363.928 КМ. Од тога се на приходе од властите дјелатности, који се уплаћују на Јединствени рачун трезора (таксе) односи 42.839 КМ, а на донације уплаћене по пројектима "Алтеренергу" и "Авантуристички парк за дјецу у природи" се односи 321.089 КМ.

Везано за систем евидентирања и праћења прихода од такси на основу издатих рјешења и дозвола, уочено је како није успостављена свеобухватна помоћна евиденција о издатим дозволама и рјешењима те није обезбијеђено срачунско помоћних евиденција о приходима са евиденцијама у главној књижи трезора. Ово може имати за посљедицу да остварени приходи од издатих дозвола и рјешења неће бити наплаћени и евидентирани у главној књижи трезора.

У циљу успостављања адекватног и поузданог система евидентирања и праћења прихода, потребно је успоставити помоћну евиденцију о приходима и вршити срањење помоћних евиденција о приходима са евиденцијама у главној књизи.

9. Коментари

Министарство није у остављеном року доставило коментаре на Нацрт извјештаја о ревизији за 2016. годину, тако да овај Извјештај представља коначан извјештај без корекција у односу на Нацрт извјештаја о ревизији за 2016. годину.

Вођа тима за финансијску ревизију

Нермин Хамзагић, виши ревизор, с.р.

Руководилац Одјељења за финансијску ревизију

Драгољуб Ковинчић, виши ревизор, с.р.

Чланови тима за финансијску ревизију

Наташа Тимотија, виши ревизор, с.р.

Влатко Малбашић, виши ревизор, с.р.

Прилози

Табела I – Преглед расхода буџета за 2016. годину

Табела II – Биланс стања на 31.12.2016. године

Изјава о одговорностима руководства

Преглед расхода буџета за 2016. годину

Назив институције: Министарство спољне трговине и економских односа БиХ

Табела I

Опис	Одобрени буџет	Усклађивања буџета	Укупни буџет (2+3)	Извршење буџета	Индекс 5/4
1	2	3	4	5	6
1. Текући издаци	6.855.000	30.000	6.885.000	6.502.971	94
Бруто плате и накнаде	5.107.000		5.107.000	5.003.554	98
Накнаде трошкова запослених	791.000	-100.000	691.000	639.457	93
Путни трошкови	250.000	100.000	350.000	349.336	100
Издаци телефонских и пошт. услуга	106.000	-2.000	104.000	74.795	72
Издаци за енергију и ком. услуге		32.000	32.000	29.001	91
Набавка материјала	63.000		63.000	48.843	78
Издаци за усл. превоза и горива	69.000		69.000	39.000	57
Унајмљивање имовине и опреме	119.000		119.000	118.552	100
Издаци за текуће одржавање	170.000		170.000	34.294	20
Издаци за осигурање	20.000		20.000	8.007	40
Уговорене и друге посебне услуге	160.000		160.000	158.132	99
2. Капитални издаци	70.000	0	70.000	68.450	98
Набавка земљишта					
Набавка грађевина					
Набавка опреме	70.000		70.000	68.450	98
Набавка осталих сталних средстава					
Реконструкција и инвест. одржавање					
3. Текући грантови	750.000	0	750.000	691.738	92
Текући грантови непрофитним организацијама	750.000	-189.000	561.000	561.000	100
Пројекат ББИ Банка		50.000	50.000	50.000	100
Пројекат ЕХРО Анталија		69.000	69.000	13.962	20
Пројекат сала за промоцију		70.000	70.000	66.776	95
4. Вишегодишња капитална улагања	0	0	0	0	
5. Новчане донације	0	699.475	699.475	699.210	100
Пројекат Алтеренергу		611.699	611.699	611.434	100
Пројекат ОЦ Јахорина		87.776	87.776	87.776	100
Укупно (1+2+3+4+5)	7.675.000	729.475	8.404.475	7.962.369	95

Руководство је Преглед расхода буџета по економским категоријама одобрило 28.02.2017. године.

Министар:
Мирко Шаровић

Биланс стања на 31.12.2016. године

Назив институције: Министарство спољне трговине и економских односа БиХ

Табела II

Опис	31.12.2015.	31.12.2016.	Индекс 3/2
1	2	3	4
1.Готовина, крат. потраживања, разграничења и залихе	25.038	14.089	56
Новчана средства	24.719	13.968	57
Краткорочна потраживања	319	121	38
Краткорочни пласмани			
Интерни финансијски односи			
Залихе			
Краткорочна разграничења			
2. Стална средства	324.060	393.668	121
Стална средства	1.665.380	1.816.025	109
Исправка вриједности	1.341.320	1.422.357	106
Неотписана вриједност сталних средстава			
Дугорочни пласмани			
Дугорочна разграничења			
УКУПНО АКТИВА (1+2)	349.098	407.757	117

3. Краткорочне обавезе и разграничења	649.071	909.453	140
Краткорочне текуће обавезе	92.580	406.984	440
Краткорочни кредити и зајмови			
Обавезе према запосленима	486.621	482.472	99
Интерни финансијски односи			
Краткорочна разграничења	69.870	19.997	29
4. Дугорочне обавезе и разграничења	0	0	
Дугорочни кредити и зајмови			
Остале дугорочне обавезе			
Дугорочна разграничења			
5. Извори средстава	324.060	393.668	121
Извори средстава	324.060	393.668	121
Остали извори средстава			
Нераспоређени вишак прихода/расхода			

УКУПНО ПАСИВА (3+4+5)	973.131	1.303.121	134
------------------------------	----------------	------------------	------------

Напомена: Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине, чл.10. став 4, напоменуто је да биланс стања буџетских корисника неће бити уравнотежен (актива једнака пасиви) због програмски успостављеног система Главне књиге, док ће биланс стања који ради Министарство финансија и трезора на нивоу Буџета институција Босне и Херцеговине за текућу годину бити уравнотежен.

Руководство је Биланс стања одобрило 28.02.2017. године.

Министар:
Мирко Шаровић

Изјава о одговорностима руководства

Међународни стандард врховних ревизионих институција (ISSAI 1580) предвиђа да ревизор треба да добије одговарајућу изјаву од руководства институције као доказ да руководство признаје своју одговорност за објективно приказивање финансијских извјештаја сагласно мјеродавном оквиру финансијског извјештавања, те да је одобрило финансијске извјештаје.

Руководство Министарства спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Министарство) дужно је да обезбиједи да финансијски извјештаји за 2016. годину буду израђени у складу са Законом о финансирању институција БиХ (Службени гласник БиХ број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ (Службени гласник БиХ број 25/15) и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ (протокол Министарства финансија и трезора БиХ број: 01-08-02-1-1515-1/15 од 04.02.2015. године). Руководство је такође обавезно да поступа у складу са Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2016. годину (Службени гласник БиХ број 101/15) и пратећим упутствима, објашњењима и смјерницама које доноси Министарство финансија и трезора БиХ, као и осталим законима у Босни и Херцеговини, тако да финансијски извјештаји дају фер и истинит приказ финансијског стања Министарства.

При састављању таквих финансијских извјештаја одговорности руководства обухватају гаранције:

- да је осмишљен и да се примјењује и одржава систем интерних контрола који је релевантан за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја;
- да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе;
- да финансијски извјештаји садрже све релевантне податке и анализе извршења буџета, као и податке о систему интерних контрола и реализацији препорука ревизије;
- да се у пословању примјењују важећи законски и други релевантни прописи.

Руководство је такође одговорно за чување имовине и ресурса од губитака, па стога и за предузимање одговарајућих мјера да би се спријечиле и откриле проневијере и остале незаконитости.

Датум, 28.02.2017. године

Министар:

Мирко Шаровић